

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 117
hallituksen esityksen johdosta laeiksi liiketoiminnan perusteella
suoritettavista suhdannetalletuksista annetun lain ja eräistä ta-
lonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta annetun lain
muuttamisesta

Eduskunta on 28 päivänä syyskuuta 1982 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 110 laeiksi liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista annetun lain ja eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta annetun lain muuttamisesta.

Liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista annettu laki ja eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta annettu laki tulivat voimaan 1 päivänä helmikuuta 1977. Laeissa on myönnetty valtioneuvostolle valtuudet päättää suhdannetalletuksen ja investointiveron kantamisesta, oikeus määrätä se ajanjakso, jolta kantaminen tapahtuu sekä oikeus määrätä talletusten ja investointiveron suuruus. Valtiovarainministeriössä käynnistettiin kesällä 1980 suhdannepoliittisen lainsäädännön kehittämisprojekti, jonka yhteydessä oli kartoitettava suhdannepoliittisten lakien käytöstä ja mahdollisuuksista saadut kokemukset sekä selvitettävä, millä tavoin näiden lakien säännöksiä kehittämällä olisi tarpeen lisätä valmiutta ja mahdollisuuksia suhdannekehitystä tasaaviin toimenpiteisiin. Tämän työn pohjalta hallitus ehdottaa liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista annettuun lakiin ja eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta annettuun lakiin eräitä muutoksia. Osa muutoksista on luonteeltaan teknisiä tai johtuu muun lainsäädännön muuttumisesta.

Liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista annetun lain nimike ehdotetaan lyhennettäväksi nimikkeeksi suhdannetalletuslaki. Suhdannetalletuksen alarajan määrittelyä ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan lain mukaan alaraja on määritelty siten, ettei suhdannetalletusta, jonka määrä on pienempi kuin 2 000 markkaa, määrätä suori-

tettavaksi. Ehdotuksen mukaan suhdannetalletuksen määrätymisäyrimäärän alaraja olisi 50 000 äyriä, jota valtioneuvosto voisi korottaa 200 000 äyriin saakka.

Suhdannetalletuksille maksettava korko olisi lakiehdotuksen mukaan nykyisen 3 prosentin sijasta Suomen Pankin peruskorko vähennettynä 2,5 prosenttiyksiköllä. Koron ja talletuksen verovapaus ehdotetaan poistettavaksi. Lisäksi ehdotetaan koron maksamista koskevia säännöksiä tarkistettavaksi. Kantoerien lukumäärä ehdotetaan vähennettäväksi siten, että talletettava määrä kannettaisiin vähintään neljänä yhtä suurena eränä kantojaksona, jonka on oltava vähintään 12 ja enintään 18 kuukautta. Voimassa olevan lain mukaan talletettava määrä kannetaan kuukausittain yhtä suurina erinä kantojakson kuluessa. Mahdollisuutta alentaa suhdannetalletuksen määrää investointitalletuksen määrällä ehdotetaan laajennettavaksi. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi useita lähinnä teknisluonteisia tai muussa lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista johtuvia muutoksia.

Eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta annetun lain nimike ehdotetaan lyhennettäväksi investointiverolaksi. Veron kantamista koskevan valtioneuvoston päätöksen ja veron voimaansaattamisen välinen aika ehdotetaan lyhennettäväksi nykyisestä kuukaudesta kahteen viikkoon. Veronalaisten rakennuskohteiden luetteloa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että laki nykyistä paremmin kattaisi palveluelinkeinojen talonrakennusinvestoinnit. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä sanonnallisia ja teknisluonteisia muutoksia.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen

perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset muuttamattomina.

Helsingissä 28 päivänä tammikuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Rantala, jäsenet Hokkanen, M. Järvenpää, Koppanen, Linna, Manninen,

Samalla valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi käsitellä hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Muurman, Mäki-Hakola, Niskanen, Sirén, A. Stenbäck, Surakka ja Sutinen sekä varajäsenet Kivitie, Koskenniemi, Malm, Poutanen, Puolanne, Rönnholm ja Söderström.

Vastalause

Hallituksen esitys suhdannetalletuslain muuttamiseksi merkitsee yksityisen liikkeenharjoittajan kannalta sitä, että tämä joutuisi tekemään suhdannetalletuksen omasta ja puolisonsa työtulosta, mikä voimassa olevan lain mukaan on jätetty talletusvelvollisuuden ulkopuolelle. Lisäksi ehdotettu suhdannetalletuksen alaraja, 50 000 äyriä, on liian alhainen. Lähes jokainen yrityksestään toimeentulon saava liikkeenharjoittaja joutuisi tekemään suhdannetalletuksen myös omasta työtulostaan. Palkatut toimihenkilöt eivät tee suhdannetalletusta ja heidän palkkamenonsa on yrityksille vähennyskelpoinen menoerä, joka vähentää suhdannetalletuksen perusteena olevaa äyrimäärää. Edellä mainituista syistä esitämme muutosta suhdannetalletuslain 3 ja 11 §:iin.

Suhdannetalletuksille ehdotettu korko on liian alhainen, kun talletuksesta maksettava korko tulee veronalaiseksi tuloksi. Katsomme, että koron tulisi olla vähintään Suomen Pankin peruskorko.

Suhdannetalletukset ovat voimassa olevan

lain mukaan varallisuusverosta vapautettuja. Katsomme, että niitä ei edelleenkään tulisi katsoa talletusvelvollisen veronalaisiksi varoiksi, koska se useissa tapauksissa johtaisi kohtuuttomuuteen omistajayrittäjän verotuksen osalta.

Investointiverosta ovat vapautettuja mm. teollista tuotantotoimintaa tai maataloustuotantoa palvelevat varastot. Investointiverolain piiristä tulisi poistaa tukkukaupan varastot, koska ne ovat täysin tuotannolliseen toimintaan verrattavia. Investointiverolain 5 §:ssä olevaan vähäisen rakennustyön enimmäismarkkämäärään tulisi tehdä vähintään inflaatiokorjaus ja nostaa raja 500 000 markkaan, jotta vähäistä rakennuslupaa vaativat muutostyöt eivät tulisi veronalaisiksi.

Edellä mainitun perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki

liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, (poist.)

muutetaan liiketoiminnan perusteella suoritettavista suhdannetalletuksista 14 päivänä tammiukuuta 1977 annetun lain (53/77) nimike, 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti, 3 ja 4 §, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 ja 12 §, 14 §:n 2 ja 3 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 § sekä 18 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti ja 16 §:n 2 momentti 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (618/78), 12 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 17 § osittain muutettuna 28 päivänä joulukuuta 1978 annetulla lailla (1095/78), näin kuuluviksi:

Suhdannetalletuslaki

1 ja 2 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

3 §

Suhdannetalletus määrätään talletusvelvolliselle viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa liiketulosta sekä kotikunnassa että muussa kunnassa pantujen veroäyrien perusteella sen mukaan kuin valtioneuvosto tarkemmin määrää. Jos talletusvelvollisen verovuosi viimeksi toimitetussa verotuksessa on lyhyempi tai pitempi kuin 12 kuukautta, suhdannetalletuksen perusteeksi otettava veroäyrien määrä korotetaan tai alennetaan vastaamaan 12 kuukauden pituista verovuotta. *Suhdannetalletusta luonnolliselle henkilölle määrättäessä jätetään kuitenkin ne veroäyrit lukuun ottamatta, jotka on pantu liiketulon siitä osasta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena talletusvelvollisen ja hänen puolisonsa liikkeessään suorittamasta työstä.*

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

4—7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

8 §

Suhdannetalletuksesta maksetaan talletusvelvolliselle valtion varoista vuotuinen korko, jonka suuruus on vähintään Suomen Pankin peruskorko (poist.).

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

Suomen Pankki maksaa valtiolle 6 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilillä olevista varoista vuotuisen koron, jonka suuruus on Suomen Pankin peruskorko (poist.).

9 §

Suhdannetalletusta ei katsota talletusvelvollisen veronalaisiksi varoiksi.

10 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

11 §

Jos 3 §:ssä tarkoitettu veroäyrimäärä on pienempi kuin 100 000 äyriä, suhdannetalletusta ei määrätä suoritettavaksi. Antaessaan suhdannetalletuksen suorittamista koskevan päätöksen valtioneuvosto voi korottaa sitä veroäyrien vähimmäismäärää, jonka perusteella suhdannetalletus määrätään, 200 000 veroäyriin saakka.

12, 14 ja 16—18 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

2.

Laki

eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, muutetaan eräistä talonrakennustöistä suoritettavasta investointiverosta 14 päivänä tammikuuta 1977 annetun lain (54/77) nimike, 4 §, 5 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n 1 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti sekä 26 §:n 1 momentti,

näistä 18 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (619/78), näin kuuluviksi:

Investointiverolaki**4 §**

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)
Veronalaista on seuraavien rakennusten ja rakennustilojen rakentaminen:

1) myymälä, konttori, toimisto, pankkihuoneisto ja hallintorakennus (*poist.*);

(2—5 kohta kuten valiokunnan mietinnössä.)

(3 ja 4 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

5 §

Edellä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu rakentaminen ei kuitenkaan ole veronalaista, jos rakennuksen tai rakennustilan kokonaiskerros-

ala saman momentin 5 kohdassa tarkoitettua rakennusta lukuun ottamatta on enintään 200 neliometriä tai jos kerrosalan laskeminen rakennuksen tai rakennustilan luonteen vuoksi ei ole mahdollista, jos rakennuskustannukset ovat enintään 500 000 markkaa.

10, 11, 17, 18, 25 ja 26 §
(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 28 päivänä tammikuuta 1983

Ulla Puolanne
Matti Hokkanen

P. Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

Esko J. Koppanen
Asser Stenbäck